

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VIII. Vtrùm in Deo videri poßint existentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

per speciales Dei revelationes, Martyrum animabus innotescere, quamvis, inquam, visionis precum in verbo mentionem illic non faciat, est argumentum solum negativum, nec inde rectè deducitur, S. Doctorem eam negasse, sed faciliores tantum preces nostras cognoscendi modos assignare voluisse, hac difficiliore omisâ.

XII.
Qua visionem supponunt, non possunt per eam videri.

Id tamen notaverim, siquæ preces, aut res aliæ sint, quæ visionem præsupponunt, non posse illas, saltem per eos gradus visionis, quos supponunt, videri. Dixi, per gradus quos supponunt, per alios enim gradus qui primos hęc naturâ sequuntur, nil obstat, quò minus videri preces illæ possint. Hi verò gradus, quamvis aliqui aliis naturâ sint priores, omnes tamen duratione sunt simul, nec unus alium tempore antecedit, sed cuncti simul primo beatitudinis instante infunduntur. Sicut Angeli sancti, qui in gratiâ fuerunt creati, primo creationis instante actum meritorium eliciendo, novo gradu adjecto, priorem gratiam auxerunt.

XIII.
Virum visio beata scipis in Verbo videri possit.

Quares, utrum visio beata, scipsam in Verbo videre possit? Negat Ockam in 4. q. 13. a. 5. ad 2. Gabriel in 4. d. 14. Hurtado disp. 10. de Anima, sect. 4. Monceus Disp. 2. c. 9. & alii. Contrarium tamen est probabilis: ita Suarez hic, l. 2. cap. 18. num. 9. Salas tract. 2. disp. 3. sect. 4. Albertinus Corolla: 4. ex primo Principio. Erice Disp. 51. num. 27. Granado i. p. tract. 6. Disp. 1. sect. 8. num. 47. & alii.

XIV.
Offenditur, cognitionem posse supra se reflectere.

Ratio est primò: Certum enim videtur, universum non repugnare, ut cognitio aliqua supra se reflectat; hoc namque perfectissimè præstat Divina Scientia, quæ ut aliarum omnium rerum, ita etiam est cognitio sui. Deinde, in cognitionibus abstractivis res indubitata videtur, ut ostendi d. 19. de Anima, sect. 3. hi enim actus, *Omnis actus intellectus est spiritualis; Omnis actus creatus est accidentis, qualitas &c. supra se reflectunt, & se inter alios actus repræsentant, ut loco citato latiùs declaravi.*

XV.
Alium intuitivo non repugnat ut supra se reflectat.

Quod verò hoc etiam in actibus intuitivis non repugnet, probavi, Disp. illâ 19. citatâ. Primò, nam, ut proximè dictum est, cognitio divina, quæ est perfectissimè intuitiva, supra se reflectit. Deinde, nulla in hoc est vel apparens implicantiâ; nec enim se vel immediatè, vel mediatè produceret, sed esset respectu sui objectum terminativum tantum, non motivum; de quo latiùs Disp. illâ 19. de Anima: nec seipsam propriè specificaret, cum non per speciem propriam, sed objecti primarii, & in eo videatur.

SECTIO OCTAVA.

Vtrum in Deo videri possint existentia.

I.
Dispositio habet- nus supponit posse in Deo videri res existentis.

HACTENUS, dispositionis gratiâ, admisimus posse in Deo videri res existentes; ab illâ enim suppositione, quæ postremis hęc duabus sectionibus diximus, dependent: si enim in Deo formaliter videri nequeat, (ut probabile putant aliqui non posse, cum longè dispar ratio quoad hoc, de his sit ac de possibilibus) quæ de visione existentium in Deo dicta sunt, intelligi debebunt de visione casuali. Nunc ergo, an in Deo videri res existentes possint, inquirendum.

II. In sententiâ ergo asserente, actum Dei liberum nihil aliud nec formaliter, nec virtualiter esse, præ-

ter meram entitatem Dei, & creaturam existentem, nullo modo videri in Deo possunt existentia. Ratio videtur clara; nam videri in Deo creaturas existentes, est eas ex vi Dei visi cognoscere; sed si nulla sit huiusmodi virtualis in Deo determinatio, Deus non majorem habet connexionem cum rebus existentibus, quàm cum non existentibus; ergo ex vi Dei visi nequit intellectus Beati determinari ad iudicandum creaturas existere, magis quàm non existere.

Nisi sit virtualis determinatio in Deo, non possunt in eo videri existentia.

III.

Nec refert, prædicata rei existentis, & possibilis, non distinguit realiter.

Dices, prædicata intrinseca rei possibilis & existentis non distinguuntur ex parte objecti; cum ergo idem planè sint realiter, eo ipso quòd existant, dari potest visio, quæ ad ea ut existentia terminetur. Contra: licet prædicata rei possibilis & existentis non distinguantur secundum se, ratione tamen diversi status verificare possunt duo contradictoria: jam enim verum est dicere, *Antichristus, vel alius mundus est possibilis*, non tamen *Antichristus existit*; ergo similiter non sequitur, *Alius mundus cognosci in Deo potest ut possibilis, ergo cognosci in eodem potest ut existens*. Ratio autem videtur manifesta; nam Deus per respectum transcendentalem, quo refertur ad creaturas, & essentialem, quam cum iis ut possibilibus, habet connexionem, intellectum ad earum cognitionem ducit, ac determinat. Cum ergo in hac sententiâ nihil planè, nec formaliter, nec virtualiter in Deo sit, cum creaturis ut existentibus connexum, magis quàm cum non existentibus, ex vi Dei visi non potest Beatus magis iudicare eas existere, quàm non existere.

Disparitas inter cognitionem possibilitatis, & existentium.

IV.

Non possit in illâ sententiâ jam in Deo videri existens alius mundus, si Deus eum hodie decerneret producere.

Confirmatur: ponamus, disputationis gratiâ, Deum non omnia ab æterno decrevisse, sed hodie exempli causâ, primum statuere creare alium mundum, & eum de facto jam producere, Angelus beatus, qui tot sæculis Deum vidit, nunquam per visionem beatificam cognovit in Deo existere alium mundum, hodie tamen secundum hos auctores, ex Deo viso videbit eum existere, inquiri, ex vi cuius prædicati divini? nihil enim omnino vel formale, vel virtuale in Deo videbit, juxta hanc sententiam, quod antea non videbat; ergo sicut antea omnia indifferentia erant ad existentiam vel non existentiam alterius mundi, & propterea in Deo videre Angelus non poterat eum existere, ita nec modò id in Deo videre poterit; quòd enim de facto mundus ille existat, est Deo planè extrinsecum.

V.

Nec casualiter, in hac sententiâ, cognosci in Deo potest creaturas existere.

Hinc ulterius infero, ne quidem casualiter, in illâ sententiâ, cognosci ex vi Dei visi posse creaturas existere. Ratio est: casualis namque cognitio creaturarum existentium est actus ortus ex visione beatificâ, per quem actum creaturæ cognoscuntur existere: sed nullus orti istiusmodi actus potest à visione beatificâ, hæc enim, ut fatentur hi auctores, nihil in Deo videt connexum magis cum existentia creaturarum, quàm cum non existentia: ergo determinare nequit Beatum ad eliciendum actum, quo iudicet eas existere.

VI.

Alii volunt visionem, quæ foret possibilium, reddi existentium, per specialem Dei concursum.

Alii itaque affirmant, nihil quidem in Deo esse quod magis ad cognoscendum creaturarum existentiam determinet, quàm ad non existentiam, sed visionem Dei, quæ præcisè ex vi essentia visæ foret visio tantum possibilium, ex supplemento quoddam divine virtutis, & speciali Dei concursu, aiunt reddi existentium. Sed contra: si ex vi intrinsecorum Dei prædicatorum nihil cernatur, quod majorem habeat connexionem cum existentia creaturarum, quàm cum non existentia, ergo res existentes non videntur in Deo; videri enim aliquid in Deo, ut cum communi Theologorum sententiâ

sententiã diximus, est videri ex vi alicujus in Deo visi, ergo peculiaris hic concursus non efficit visionem creaturarum in Deo, sed ad summum ut videantur concomitanter, & dispartè, nec visio Dei quidquam ad illarum visionem concludit.

VII. *Esi Deus si species intelligibilis creaturaru, non possunt in eo videri res existentes.*

Alii tandem hoc modo procedunt: aiunt, Deum esse speciem intelligibilem creaturarum; unde, inquit, producit visionem rebus proportionatam, quæ scilicet representet eas ut possibiles, si solum sint in potentia ut existant, & ut existentes, si actu habeant existentiam. Sed in hac via rem istam declarandi, manet etiamnum tota difficultas; quamvis enim Deus; quando creaturæ existunt, producere queat visionem quã simul cum Deo videantur creaturæ, non tamen in Deo; entitas enim Dei, ut sæpe dixi, non majorem habet connexionem cum existentia creaturarum, quã cum non existentia: ergo ex vi illius visæ, seu tanquam in medio cognito, nunquam videri possunt creaturæ ut existentes; ad hoc siquidem esse in Deo deberet prædicatum aliquod peculiariter cum creaturarum existentia connexum.

Hac creaturaru visio esse solum concomitans.

SECTIO NONA.

Conclusio circa visionem in Deo creaturarum existentium.

I. *Dici debet, creaturas existentes videri in Deo.*

Dico primò: nullo modo negari debet, in Deo videri posse creaturas existentes. Ita S. Thomas 3. p. q. 12. a. 8. 9. & 10. quem sequuntur Theologi. Probatur primò: Deus enim in suis decretis videt creaturas in quacunque differentia temporis extituras. Secundò, Anima Christi, ut communis habet Theologorum sententia, videt in Verbo quicquid Deus novit per scientiam visionis; quod negare, inquit Suarez hic, libro secundo, capite 27. nec piùm esset, nec prudens, aut probabile.

II. *Afferunt Patres existentia videri in Verbo.*

Hoc etiam apertè testantur Patres: sic enim S. Augustinus suprã citatus sect. secundã, num. 6. & sequentibus, sex illos dies distinguit per cognitionem *Matutina* Angelorum, seu in Verbo, & *Vespertina*; non autem loquitur de cognitione possibilem in Deo, sed existentium, earum scilicet rerum, quas tunc actu creabat Deus. Idem tradit S. Dionysius, asserens, *Angelos superiores illuminare inferiores ex iis que vident in Verbo*. Pro eodem etiam facit illud Concilii Senonensis suprã allatum, nempe *Beatis in Divinitatis speculo illucescere, quicquid eorum interfit*: Ubi clarum est, Patres illos loqui de existentibus. Quod etiam apud alios ex antiquis Patribus est frequentissimum.

III. *Ad visionem existentium dari debet virtualis determinatio.*

Dico secundò: nisi detur in Deo virtualis determinatio, aut quid simile, non possunt in eo videri creaturæ existentes, seu in quacunque temporis differentia futura. Ratio est; nam, ut sect. præcedente ostendi, ut videantur in Deo creaturæ existentes, reperiri in eo aliquid debet cum earum existentia connexum, sed, ut ibidem etiam probavi, nisi detur hujusmodi determinatio, aut aliquid aliud ei æquivalens, nihil datur in Deo cum creaturis existentibus connexum, quodque intellectum Beati in earum cognitionem ducat, ergo.

IV. *Quid ad existentium cognitionem conferat virtualis determinatio.*

Dices, determinatio hæc virtualis nihil aliud est, præter ipsam Dei Essentiam; ergo si in Essentia Dei videri nequeant creaturæ existentes, nec in hac determinatione videbuntur, cum sint idem.

Respondetur, quicquid illa determinatio sit, (qua de re, cum de actu libero Dei) est illa sufficiens ut vi illius præcisè, res transeat de statu puræ possibilitatis ad statum futuritionis, & de non esse ad esse; ergo etiam sufficit ut transeat de non cognosci ad cognosci; si namque ex vi illius producantur creaturæ, quidni ex vi etiam ejusdem sciuntur? Quod tamen non perinde de omni determinatione virtuali est intelligendum, ut num. 6. & septimo dicitur.

Dico tertio: datã in Deo hujusmodi virtuali determinatione, omnes omnino creaturæ existentes, seu pro quacunque temporis differentia futura, videri possunt in scientia visionis Dei; per hanc enim Deus ipse illas videt, ergo illã visã poterunt etiam intellectui creato ex eã innotescere, & tanquam in lucidissimo speculo discerni.

Dico quarto: quantumvis admittatur in Deo hujusmodi virtualis determinatio nihilominus non in omni volitione seu decreto Dei cognosci possunt existentia, seu res pro quacunque temporis differentia futura. Hoc primò probatur in voluntate permissivã actus pravi, in quã videri nequeunt peccata; nullam quippe majorem cum existentia peccati connexionem habet voluntas illa permissiva, quã cum negatione existentia peccati: non enim ex eo quòd Deus habeat voluntatem permissivam peccati, sequitur, peccatum propterea futurum; sed, etiam positã hac voluntate, in potestate hominis est peccatum non admittere.

Idem est de actu, quo Deus parat concursum ad omnem actum liberum voluntatis creatæ; in hoc siquidem, indifferens cum sit ad actum, & actus omissionem, videri nequit effectus futurus. Idem similiter est de concursu in actu primo causæ universalis, seu de voluntate, qua Deus paratus est cum omnibus causis secundis ad earum effectus cooperari; hac enim visã præcisè, non videbuntur effectus futuri, nisi simul videantur causæ applicatæ. Quod etiam dicendum de scientia conditionatã, in quã, nisi purificata conditione, cognosci nequit absolute effectus secutus: & idem est de omni volitione conditionata, & similibus.

In actu verò præfiniente, cerni potest effectus præfinitus; is quippe infallibilem habet cum hoc connexionem. Unde, si Deus præfiniat talem actum charitatis vel humilitatis Petri, actu illo Dei viso, videre in eo potest Beatus Petrus actum illum charitatis vel humilitatis elicitorum. Idem est de actu quo Deus aliquem ad gloriam absolute prædestinaret, & aliis hujusmodi. Hoc etiam idem in iis effectibus naturalibus contingit, quos Deus per se decernit, & producit, ut in iis omnibus rebus, quas Deus in primã mundi origine creavit, & in aliis omnibus effectibus, à Deo solo independenter à concursu, vel exigentia ullius causæ secundæ productis.

Eodem modo de actibus & decretis ipsis Dei liberis philosophandum, posse scilicet ea in Deo, eadem ratione qua res existentes, videri. Quamvis Suarez hic libro secundo, capite vigesimoquarto, numero undecimo dicat, & meritò, hunc nodum esse inextricabilem.

V. *Omnes creaturæ existentes videri possunt in scientia visionis.*

VI. *In voluntate Dei permissivæ non possunt videri existentia.*

VII. *In actu Dei parante concursum in differentia cerni non queunt effectus futuri.*

VIII. *In actu præfinitivo videri potest effectus.*

IX. *Quid de visione alibi liberorum Dei.*